

kodhatnak, s illetőleg az olyan özvegyek, kik férjüket ebben az évben veszítették el és vagyon vagy másnemű segély nélkül legalább két kiskorú gyermekkel maradtak vissza, vagy végül az olyan árvák, kik atyjukat és anyjukat is elveszítvén, vagyon és segély nélkül többen maradtak hátra.

Ezen feltételekhez képest felhívjuk tehát az érdekelteket, hogy hiteles okmányokkal felszerelt folyamodványaikat legkésőbb folyó évi novemberhó 10-éig az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalához (Budapest, hold-utca 21. szám), benyujtsák. — Budapest, 1884. szeptember 29-én.

A titkári hivatal.

Az Országos Erdészeti Egyesület azon tisztelt tagjait, kik tagsági illetekeiket még nem fizették le, ismételten van szerencsénk felkérni, hogy esedékes tartozásaikat az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába (V. ker., hold-utca 21. sz.) minél előbb beküldeni sziveskednének. — Budapest, 1884. szeptemberhó 30.

A titkári hivatal.

Különfélék.

(—á—é—) **A hang hallhatósága.** A hajózásnál rendkívül nagy fontossággal bír a hangjelzések hallhatósága, valamint azon csalódások ismerete, melyeknek e tekintetben a hallószerv alá van vetve. E körülmények az erdészre nézve sem alárendelt fontosságúak, mert gyakran jó abba a helyzetbe, hogy valamely puskalövés vagy fejszezsapás hangjának iránya és távolsága iránt tájékozni kell magát. Ujabb időben a hang terjedése, főleg az angolok részéről, behatóbb buvárlatok tárgyát képezi, melyek közül különösen érdekesek Henry alábbi megfigyelései. U. i.

Valamely hang eredő helyétől bizonyos távolságra hallható, míg ugyanazon irányban, kisebb távolságra nem hallható.

A hang bizonyos irányban hallható, míg más irányban, ugyanazon távolságra nem.

Egyik nap meghallatszik a hang bizonyos távolságra, más nap pedig csupán ezen távolság ötöd részeig hallható.

A hang nem mindig hallható jobban a szél irányában, mint a széllel szemben.

A hang egyszerre nem hallatszik, ha egyik helyről más, különben a hang eredő helyétől ugyanazon távolságra lévő helyre megyünk.

A felemlített anomaliák tudományos alapon nem fejthetők meg, nevezetesen oly esetekben, midőn a hang terjedésének felismerhető akadálya nem forog fenn. Mindemellett a gyakorlat részére fontos következtetéseket vonhatunk le a fönnebbiekből. Nevezetesen :

Ha valamely hangot nem hallunk, abból még nem következtethetjük, hogy ezen hang hallhatóságának határán kívül vagyunk.

Ha valamely jelzést jól hallunk, abból még nem következtethetjük, hogy a hang eredő helyéhez közel vagyunk, s viszont azt sem, hogy távol vagyunk, ha a hangot csak gyengén halljuk.

Nem szabad azt hinni, hogy bizonyos adott pontot már elértünk, ha valamely jelzést oly intenzivitással hallunk, mint megelőzőleg az elérendő ponton hallottuk, s viszont azt sem, hogy ezen pontot még el nem értük, ha a hangot gyöngében, vagy épen nem halljuk.

Ha valamely jelzést nem hallunk, még ha a hallhatóság normalis távolságán belül vagyunk is, nem következik, hogy a jelzés hangja megszűnt.

Nem lehet arra számítani, hogy valamely hang tisztán hallható legyen azon esetben, ha a szél a felső és alsó levegő rétegekben különböző irányban fú, vagy ha a szél ellenkező irányban fú, vagy ha az észlelő és a hang eredő helye közt levegőáramlat keletkezik, vagy végül, ha a légkörben a villamosság zavarólag hat.

(H.) **A porosz államerdők költségvetése** a folyó budget-évre, mely 1884. április elsejétől 1885. április elsejéig terjed, a következő tételekkel van megállapítva. Bevételekép előirányozva van 52 333,000 márka, összes kiadáskép pedig 33.061,000 márka; ez utóbbiból azonban 2.450,000 márka rendkívüli kiadásokra esik. A tiszta jövedelem ezek szerint 19.272,000 márkára van előirányozva, ez azonban tényleg az eddigi eredmények után itélve a 20.000,000 márkát is valószínűleg felül fogja mulni. Az erdőterület, mely e jövedelmet szolgáltatja, összesen 2.653,913 *ha*, melyből azonban 112,770 *ha* az utakra, vizekre, mocsarakra stb. esik, 160,759 *ha* pedig nem erdőgazdaságilag értékesítettik.

A kihasználás alá kerülő fatömeg 5.517,807 köbméter szigorú ellenőrzés mellett értékesítendő és 1.947,146 köbméter teljes ellenőrzés alá nem eső faanyaggal van előirányozva, a faértékesítésből remélt bevétel pedig 45 972,000 márkával van felvéve.

(—á—é—) **Bécs vadhus fogyasztása az 1882. és 1883-dik években.** Lapunk f. évi V. füzetében közöltük volt a Bécs városában, a fogyasztási adó vonalon belül, az 1879—1882-ik években elfogyasztott vadhus mennyiségét. Most az 1883. évben fogyasztott mennyiségről vett hivatalos kimutatást közöljük, még pedig, az apadás, illetve növekvés feltüntetése végett, az 1882-ik évi eredménnyel együtt. Előre megjegyezzük, hogy az egyes vadnemek csupán a hasonló adóegységek szerint, s nem oly módon vannak elkülönítve, mint az

vadászati szempontból kívánatos lenne, azonban így sem egészen érdektelen, a vadászokra nézve sem.

	1882. évben,	1883. évben.
Szarvas	1689 drb,	1768 $\frac{1}{2}$ drb.
Vaddisznó, dámszarvas	1017 "	1050 "
Vaddisznó-süldő, őz, zerge	10574 "	10969 $\frac{1}{2}$ "
Nyul	216715 "	202167 "
Szarvas- és vaddisznóhus (földarabolt állapotban)	22583 kg,	31081 kg.
Fácán	31826 drb,	25877 drb.
Siket- és nyirfajd	1713 "	1439 "
Mogyoró-, hó- és kövityuk, vadlud, túzok, vad- récze és erdei szalonka	8861 "	10051 "
Fogoly és vadgalamb	108868 "	102930 "
Fenyves madár s más apró madarak	49332 "	46230 "

(I. L—a.) **Az eberswaldei erdészeti akadémián** az 1884—1885. évi téli félévben a következő előadások tartatnak: Dr. Danckelmann: erdőtenyésztés. — Az erdei urbéri jogok megváltása. — Bando: Erdőhasználat és erdészeti iparműtan. — Vadászattan. — Runnbaum: Földmértan. — Erdei utak építése. — Zeising: Erdőértékszámítás. — Erdészeti igazgatás. — Alten: Erdészeti történelem. — Erdészeti statisztika. — Faáru isme. — Dr. Müttrich: Síkmértan. — Háromszögmértan. — Elemző mértan. — Erdőbecslés. — Géptan. — Időjárás- és klimatan. — Dr. Remelé: Általános és szervetlen vegytan. — Dr. Ramann: Szerves vegytan. — Dr. Counciler: Az erdei termények technológiája. — Általános növénytan. — Növényélet- és boncztan. — Dr. Altum: Gerinczesek. — Erdei károsítók állatok által. — Halászattan. — Raetzell: Polgári- és büntető jog. (Egyes tantárgyakkal megfelelő gyakorlatok és kirándulások vannak egybekötve. A téli félév október 15-től márczius 15-ig tart.)

(— á — é —) **A villám gyújtó hatásáról.** Bezold tanár már évek óta foglalkozik a viharok természetének vizsgálatával,

valamint a tüzjár-biztosító társulatok által gyűjtött statisztikai adatoknak tudományos értékesítésével. Nevezett a bajor tudományos akadémiához nemrégiben beterjesztett munkájában vizsgálatainak eredményét közli. Vizsgálatai nem kevesebb, mint 3448 villámcsapásra terjeszkednek ki, melyek Bajorország különböző vidékein 50 év alatt (1833—1882) figyeltettek meg. Ezekből az alábbi általános érvényű tényeket vonja le.

A gyújtó villámok gyakorisága a negyvenes évek kezdete óta (a vasutak és távirók elterjedésének idejétől) folytonos növekedésben van annyira, hogy a villám által való veszély az említett idő alatt megháromszorosodott.

Az állandóság a villámcsapás veszélyének gyarapodásában csak kis ingadozásoknak van alávetve, melyek a napfoltokkal oly összefüggésben látszanak állani, hogy a napfoltok maximuma a gyújtóvillámok minimumának felel meg.

A gyújtóvillámok geográfiai szétesztlásának vizsgálata, azt mutatja, hogy egyes vidékek villám által veszélyeztetett vagy attól mentes jellegét az egész vizsgálat alá vett idő alatt megtartotta, s e tekintetben az egyes vidékek a szerint vannak a villámcsapásoknak inkább vagy kevésbé kitéve, a mint azok a nagy viharok elvonulási útjához közelebb vagy távolabb fekszenek.

(—á—é—) **Uj puskapor.** A Krupp-féle öntött-aczél gyár uj puskaport fedezett föl, mely szakkörökben igen nagy fel-tűnést keltett, mert kilátás van arra, hogy az eddig használt lövőport teljesen ki fogja szorítani. Ez uj por barna lövőpor névvel kereszteltetett el, mert ugyanazon színe van, mint a csokoládénak. Az értesítés szerint a barna puskapor ugyanazon csőbeli gáznyomás mellett nagyobb kezdő-sebességgel löki ki a lövedéket, mint az eddig használt s a mellett minden kaliberü ágyu töltésére hasonló sikerrel alkalmazható. Legnevezetesebb tulajdonsága azonban az, hogy csupán csak erősen

elzárt üregben robban, míg szabad levegőn, valamint portartó szekrényben csendesen, minden robbanás nélkül ég el, ámbár — a mint állítják — ez is salétromból, kénből és szénből van gyártva, mint a fekete puskapor, csakhogy előbbinek vegyítési aránya más. — Katonai szempontból az a fontos tulajdonsága van a barna puskapornak, hogy füstje igen könnyű s azért hamarább eloszlik, mint a közönségesé. — A barna lövőport jelenleg a rajna-vesztfáli lövőporgyárakban és Dünabergben (Hamburg mellett) készítik.

(—á—é—) **Németbirodalmi törvényszéki döntvények.** Megfagyott vadnak a tilalmi időszak alatt való elidegenítése nem képez kihágást a tilalmi időszakra vonatkozó szabályok ellen.

Az erdőtiszt ellen, lövő fegyverrel való fenyegetés mellett elkövetett ellentállás vagy támadás tényálladékának megállapításához nem feltétlenül szükséges, hogy a fenyegetés eszközeül használt lövőfegyver töltve volt.

Lecsonkitott fák, melyek a kéreg lehántása után gyökereikkel a földben, határjelekül hagyattak az erdőn, ugy tekintenek, mint közönséges erdei fák, mely okból elidegenítésük (Proszországbán) nem közönséges lopást, hanem erdei lopást képez.

(To.) **A hó hatása a talaj termékenységére.** Régi praktikus gazdák meg vannak győződve, hogy a hó, ha sokáig fekszik a földön, erre termékenyítő befolyással van, a nélkül, hogy számot adnának róla, hogy e hatás egyenes táplálék szolgáltatásban, vagy pedig a talajban levő levegőnemek visszatartásában áll-e? Ezen kérdést a „B. G.“ következőleg oldja meg: Ha a kör-légnek hőmérséke a 0°-hoz közeledik, de még e felett marad, esőfellegek jönnek létre; míg ellenkezőleg akkor, ha a hőmérsék 0° alá száll, hófellegek képződnek. Ha a hópolyhek képződése alkalmával ammoniákat tartalmaz a levegő, ez a polyhek által felvétetik, s a hó elolvadásakor a talajnak átadatik.

Minél lassabb a hó olvadása, annál többet képes a talaj ezen ammoniákból felvenni. Ha ellenben az olvadás igen meleg időjárás mellett történik, vagy éppen nagy esők járnak, az ammoniák elmosatik, úgy, hogy alig marad valami belőle vissza a talajban. 1880-ban a tél kemény volt, s a hó csak márcziusban olvadt el végkép; mindenki tudja, hogy az akkori termések alig hagytak fenn kívánni valót.

(*J. L—a.*) **Fatuskók irtása.** Fatuskókat gyakran dinamittal szoktak széjjelrobbantani. Czélszerűbb ennél állítólag, ha a tuskókba őszszel 2—3 *cm*-nyi, 25—30 *cm* mély lyukat furunk s azt víz- és salétrommal kitöltvén, légmentesen eldugaszoljuk. Tavasszal pedig a salétromot meggyujtván, ez a tuskót égés nélkül a legutolsó gyökérig elpusztítja.

(*To.*) **A penész eltávolítására falakról és fatárgyakról** az „Allgemeine Weinzeitung“ a következő eljárást ajánlja: tisztítsuk meg a penésztől ellepett falakat vagy fatárgyakat (hordók) éles kéfével, azután forraljunk fel mázos vasfazékban vizet, és oldjunk fel benne durvára tört boraxot, kihülés után kenjük be ez oldattal a penésztől megóvándó tárgyakat. Ily módon a penész teljesen kipusztítható.

(*K.*) **Óriási vadgesztenyefa** van Hirschbergben (Sziléziában), mely úgy nagysága, mint növéseinek szabályossága és szépsége tekintetében ritkítja párját. A fa törzsének kerülete 3.60 *m* (1.15 *m* átmérő); koronájának átmérője 17 *m*, a korona kerülete pedig 53.40 *m*. Koronájának árnyékában 200 személy kényelmesen elfér.